

Εκμάθηση Ποντιακής Διαλέκτου

Δ.Π.Θ. 2022

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΧΑΙΡΙΔΟΥ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ – ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΟΣ- ΔΙΑΠ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΡΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

Τοπικοί Προσδιορισμοί

ΝΕ	στον Πόντο	εις τον Πόντον
	στην Τραπεζούντα	εις την Τραπεζούντα
	στο χωριό	εις το χωρίον

ως εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει την προς τόπο κίνηση

ΠΔ εις τόν Πόντον → εις σον Πόντον → **‘ς σον Πόντον** (εις ως άτονο χάνεται)
 πιο απλοποιημένα **σον Πόντον**

Τοπικοί Προσδιορισμοί

ΑΕ από Πόντου → από τον Πόντον

ως εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει την από τόπο κίνηση, την προέλευση

αναλογικά 'ς σον Πόντον → Α- 'ς σον Πόντον (από τον Πόντο)

(σε εκδόσεις παλιών κειμένων θα το δούμε « ασ' σον Πόντον »)

Άρα **Ας σον / Ασόν Πόντον** έρθαμε αδά.

Ας σην / Ασήν Τραπεζούνταν κρατεί η φαμελία μ'.

Ας σο / Ασό χωρίον θα παίρομεν ξύγαλαν και αγνόν βούτορον.

Κτήση – Κτητικές Αντωνυμίες

Πώς θα δηλώσω την έννοια του «δικό μου»;

« τ' εμέτερον » → « τ' εμέτερον είσαι...; »

NE ο δικός μου αδελφός
η δική του εμπειρία
τα δικά μας σπίτια

Η αντωνυμία προσαρμόζεται στο γένος και στον αριθμό του ουσιαστικού.

Κτήση - ένας κτήτορας

δικός μου	τ' εμόν	ο φίλον, η συντροφία, το χωρίον
δικός σου	τ' εσόν	
δικός του	τ' εκεινού τ' εκεινές τ' εκεινού	
	ή	
	τ' ατουνού...	
	τ' ατεινές...	
	τ' ατεινεθί'...	

! Ο πληθυντικός του ουδετέρου αλλάζει με πολλά κτήματα, στο α' και β' πρόσωπο

πχ **τ' εμόν** το παιδίν , **τ' εμά** τα παιδιά
τ' εσόν το παιδίν , **τ' εσά** τα παιδιά

Κτήση – πολλοί κτήτορες

δικός μας   **τ' εμέτερον**   ο φίλον , η συντροφίαν , το χωρίον

δικός σας   **τ' εσέτερον**

δικός τους   **τ' εκεινέτερων**

ή **τ' ατεινέτερων**

! Ο πληθυντικός του ουδετέρου αλλάζει με πολλά κτήματα, στο α' και β' πρόσωπο

Πχ **τ' εμέτερον** το χωρίον ,   **τ' εμέτερα** τα χωρία

τ' εσέτερον το χωρίον ,   **τ' εσέτερα** τα χωρία

Εγκλιτικοί τύποι της κτητικής αντωνυμίας

τ' εμόν το χωράφ'	το χωράφι μ'
τ' εσόν το χωράφ'	το χωράφι σ'
τ' εκεινού το χωράφ'	το χωράφιν ατ' / το χωράφ'ν ατ'
τ' εκεινές το χωράφ'	το χωράφιν ατ'ς / το χωράφ'ν ατ'ς
τ' εκεινού το χωράφ'	το χωράφιν ατ' / το χωράφ'ν ατ' / το χωράφιν αθε, εθε

τ' εμέτερον το χωράφ'	το χωράφιν εμουν / τα χωράφᾱ μουν
τ' εσέτερον το χωράφ'	το χωράφιν εσουν / τα χωράφᾱ σουν
τ' εκεινέτερων το χωράφ'	το χωράφιν ατουν / τα χωράφᾱ τουν

*Επιλέγω ανάμεσα στο **εμουν** ή **μουν** ανάλογα, αν προηγείται λέξη που λήγει σε φωνήεν ή όχι*
*πχ ο πατέρας **εμουν** ή τα παιδιά **μουν***